

MITYBOS FAKTAI IR MITAI

MITYBOS MITAI IR FAKTAI

Už pagalbą ruošiant leidinį dėkojame:
gydytojai dietologai Evelina Cikanavičiūtei
prof. dr. Janina Petkevičienei
Arai Beniušytéi
Lukui Galkui
LIMSA studentams

Negalima valgyti saldumynu

Néra moksliškai pagrįtu duomenų, kad valgant nebutu galima geriau ar kad būtų labai ribojamas skysto kiekis. Stiklinė vandens tikrai nepakankamas. Be to, vanduo apskritai yra reikalingas žmogaus organizmu, išgerus geriau prispaldo skrandlis. Greičiau papuamtamas statumus jausmas, mažėja galimybė persislengti. Rekomenduota geriau valgant, nes didintas vairsi sultis. Patarimai geriau valgant, nes didintas vairsi sultis. Taip pat negalima geriau stiprius arbatos ir kavos tuoj pavalgus, nes tai slopinama mišų organiziniams reikalingos geležies išsavinimui.

Valgant negalima užsigerti

Néra moksliškai pagrįtu duomenų, kad valgant nebutu galima geriau ar kad būtų labai ribojamas skysto kiekis. Stiklinė vandens tikrai nepakankamas. Be to, vanduo apskritai yra reikalingas žmogaus organizmu, išgerus geriau prispaldo skrandlis. Greičiau papuamtamas statumus jausmas, mažėja galimybė persislengti. Rekomenduota geriau valgant, nes didintas vairsi sultis. Patarimai geriau valgant, nes didintas vairsi sultis. Taip pat negalima geriau stiprius arbatos ir kavos tuoj pavalgus, nes tai slopinama mišų organiziniams reikalingos geležies išsavinimui.

MITAS

Saldumynų tikrai geriau nevalgti arba juos valgoti kiek įmanoma rečiau. Nors yra anglavandenės turinėme daugiau nei pus vicos energijos, tačiau tai tureti būtų sudėtinai anglavandenės iš kuo mažiau perdirbtų grūdinių produktų, priz. juoda duona, mišyti džemai, milteliai ar ankinčiai produkta, daržoviai ir vaisiai. Lengviai pasenavant anglavandenės (forno ir produktų) ar žalčinių geriau, saldumynai, konditerijos gaminiai jogurtai, labai prisideda prie nutukimo papildymo, ypač terp valgyti. Deguma tu produktui turi ikti energiję ir minimaliai reikalingu mažiau medžiagų. Taigi saldumynų reikėtų valgti kuo mažiau ir sallingai.

MITAS

FAKTAIS

FAKTAIS

Nevalgyti valgyti nėra nuoseklus

Kai kurie žmonės iš mitybos išleibdintame sušakių, kai ir mitus skaidras kuri laiką po mitų palaiko arba išnaudžia, jam atsiliepti reikia vandens. Štai kai vartotojai išvarta spaudų sulčių. Tai padėja per laikus išspėjusius sūpučius, o kuria ir palaikinti skirtinis. Rythmo manksta sėp pat pabudinti.

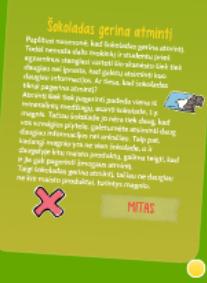
Žmogus turių pasivysti per valandą nuo atsildymo. Štai kai laikas skirtumas ar tai bus iki kartos atskaitas, ar tarp jauko išleidimo ir išvartos bučų pakankamai daržoviu, vėliau būtina išvarti. Jogsito, pienas, kuris yra pakankamai energetinis, tarko diečiai ir kita.

Štai kai laikas skirtumas ar tai bus iki kartos atskaitas, ar tarp jauko išleidimo ir išvartos bučų pakankamai daržoviu, vėliau būtina išvarti. Jogsito, pienas, kuris yra pakankamai energetinis, tarko diečiai ir kita.

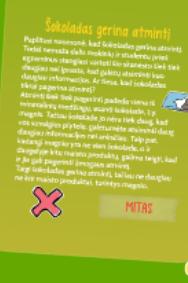
MITAS

FAKTAIS

MITAS

MITAS

MITAS

Mitybos faktai ir mitai – projekto
„Sveikatiados mitybos kodų paieška”
kelionių metu surinkti bei aptarti
mitai ir faktai apie mitybą.

Čia rasite 15 populiarų teiginių apie
mitybą. Ar žinai, kurie iš jų teisingi, o
kurie klaidingi?

Negalima valgyti po 18 val.

Svarbu suprasti, kad valgyti po 18 val.
nerekomenduojama tik tiems, kurie eina miegoti
20 val. Vaikams ir paaugliams patariama valgyti
4-5 kartus per dieną, didesnį maisto kiekį
suvalgant pirmoje dienos pusėje, kai daugiau
judama ir išeikvojama daugiau energijos.
Paskutinį kartą patariama valgyti ne vėliau kaip 2
valandos prieš miegą, taip pat vengti sunkiai
virškinamo maisto.

MITAS

Valgant negalima užsigerti

Nėra moksliškai pagrįstų duomenų, kad valgant nebūtų galima gerti ar kad būtų labai ribojamas skysčio kiekis. Stiklinė vandens tikrai nepakenks. Be to, vanduo apskritai yra reikalingas žmogaus organizmui, išgėrus greičiau prisipildo skrandis, greičiau pajuntamas sotumo jausmas, mažėja galimybė persivalgyti. Rekomenduotina gerti vandenį, nesaldintas vaisių sultis. Patartina nevartoti saldintų vaisvandeniu. Taip pat negalima gerti stiprios arbatos ir kavos tuo pavalgius, nes tai slopinama mūsų organizmams reikalingos geležies įsisavinimą.

MITAS

Negalima valgyti saldumynų

Saldumynų tikrai geriau nevartoti arba juos vartoti kiek įmanoma rečiau. Nors iš anglavandeniu turėtume gauti daugiau nei pusę visos energijos, tačiau tai turėtų būti sudėtiniai anglavandenai iš kuo mažiau perdirbtų grūdinių produktų, pvz., juoda duona, avižų dribleiniai, grikių košė, ankštinių produktų, daržovių ir vaisių. Lengvai pasisavinami anglavandenai (mono ir disacharidai), ypač pridedami gaminant maisto produktus (saldinti gėrimai, saldumynai, konditerijos gaminiai, jogurtai), labai prisideda prie nutukimo paplitimo, ypač tarp vaikų. Dauguma tų produktų teikia tik energiją ir minimaliai reikalingų maisto medžiagų. Taigi saldumynų reikėtų vartoti kuo mažiau ir saikingai.

MITAS

Valgant negalima skaityti, žiūrėti į televizoriaus ar kompiuterio ekraną

Valgant nereikėtų užsiimti papildoma veikla. Užsiimant tokia veikla kaip skaitymas, televizoriaus žiūréjimas ar darbas kompiuteriu, smegenys yra blaškomos ir nejaučia sotumo jausmo. Taip pat pašaliniai darbai leidžia mums pamiršti, kas ir kada buvo valgyta ir tuo pačiu skatina alkio jausmą. Tuomet instinktyviai pradedama užkandžiauti, nepaisant to, kad visai neseniai buvo valgyta, taigi lškyla grėsmė persivalgyti. Taip pat papildomos veiklos valgant skatina valgyti greitai ir tuo pačiu valgyti greitai paruošiamą maistą – pusfabrikačius, kadangi visą dėmesį norima skirti darbams – kompiuteriui ar televizoriui.

Taigi valgymas turi būti veikla, atskirta nuo skaitymo, televizoriaus žiūréjimo ar darbo kompiuteriu.

FAKTAS

Badavimas/nereguliari mityba padeda numesti svorio

Badauti tikrai negalima, ypač vaikams. Geriau stengtis nepriaugti per daug svorio. Būtina žinoti, kiek reikėtų sverti tam tikro amžiaus ir ūgio vaikui ir nesistengti būti per daug liesam. Tai ne tik nėra gražu, bet ir labai nesveika. Jei svoris pradeda labai augti, pirmiausia reikėtų daugiau judėti, sportuoti, atsisakyti saldumynų, riebaus, greito maisto, valgyti daugiau daržovių ir vaisių. Valgyti būtina reguliarai 4-5 kartus per dieną, bet mažesniais kiekiais.

MITAS

Mikrobangų krosnelėje šildomas maistas praranda visas maistinės medžiagos

Faktas, kad mikrobangų krosnelės yra paplitusios po visą pasaulį leidžia teigti, kad toks maisto gaminimo būdas nėra kenksmingas, kitu atveju jis daugelyje šalių būtų uždraustas.

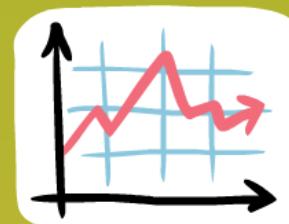
Yra atlikta palyginamujų tyrimų ir jų metu nustatyta, kad kur kas didesnis kiekis vitaminų suyra kepant keptuvėje, o ne gaminant mikrobangų krosnelėje.

Įrodyti tik 2 faktai apie neigiamą mikrobangų krosnelės poveikį: šildant riebius produktus, vyksta riebalų oksidacija – keičiasi šių produktų struktūra ir suyra maisto produktuose esantis vitaminas B12.

Tačiau teiginys, kad mikrobangų krosnelė sunaikina visas produkto maistines savybes, yra mitas. Visgi nuolat ruošti maistą mikrobangų krosnelėje nėra rekomenduojama.

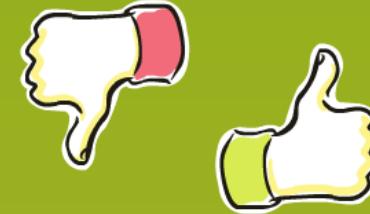

MITAS

Nėra nesveikų maisto produktų

Néra nesveiko maisto, yra tik nesveika mityba. Nesaikingas bet kokio maisto produkto vartojimas yra nesveikas. Net ir sveikiausią produktą vartojant per dažnai, galime gauti prastą poveikį. Svarbiausias patarimas renkantis produktus – maistas turi būti įvairus. Maitinantis įvairiai ir subalansuotai (t.y. valgant įvairius maisto produktus), net ir tokie nesveikais vadintami produktai kaip bulvių traškučiai, saldainiai, saldūs gėrimai, kepiniai ir pan., néra žalingi mūsų sveikatai, jei jie vartojami saikingai ir jais néra pakeičiamas visavertis maistas pusryčiaujant, pietaujant ar vakarienaujant. Taip pat svarbu, jog anksčiau minėti nesveikais vadintami produktai netaptų nuolatiniu užkandžiu, alkio jausmą numalšinančiu tik trumpam ir nesuteikiančiu reikiamas energijos.

FAKTAS

Užkandžiauti nesveika

Užkandžiavimas yra sveikas dalykas, kol protingai renkiesi ką ir kaip suvalgyti. Kaip tik rekomenduojama nedaryti didelių tarpų tarp valgymų. Didžiausia persivalgymo priežastis yra valgymas per retai.

Svarbu valgyti užkandžius reguliariai tarp pagrindinių valgymų ir rinktis tokius užkandžius, iš kurių galima gauti energijos, o ne tik numalšinti alkį trumpam ar užkimšti skrandį. Naudingi užkandžiai – tai vaisiai, daržovės, pieno produktai, riešutai.

Svarbu neužkandžiauti, kai esi užsiémęs ar skubi. Tuomet valgai greitai, neatkreipi dėmesio į tai, kiek suvalgai ir nesi pastabus, kada ateina sotumo jausmas.

MITAS

Vegetariška mityba nerekomenduojama vaikams

Vegetariška mityba- tai maitinimasis augalinės kilmės maistu. Toks maistas turi daug angliavandeniu, kurie suteikia energijos, taip pat ir šiek tiek balytymų ir riebalų.

Vis dėlto, vaikams nerekomenduojama maitintis vegetariškai, kadangi augančiam organizmui reikia gauti kuo daugiau įvairių maisto medžiagų, kurių užsiimant vegetarizmu, ne visada pavyksta gauti. Vaikams, nevalgantiems mėsos, gali trūkti cinko, kuris ypač svarbus augimui.

FAKTAS

Pusryčiai – energijos užtaisai dienai

Ryte organizmui reikalinga energija, maisto medžiagos ir vanduo. Skanūs ir sveiki pusryčiai – dribsniai su pienu, košė, vaisiai. Venkite cukraus ir saldumynų. Pusryčiai – būtina dienos maisto raciono dalis. Daugybė tyrimų rodo, kad nepusryčiaujantys vaikai daug dažniau nutunka, jaučia silpnumą, jiems sunkiau susikaupti mokykloje. Jei dėl kokių nors priežasčių reikalinga speciali dieta, pusryčių atsisakymas nėra išeitis. Dėl mitybos sureguliacijos ir patarimų, ką valgyti tiek pusryčiams, tiek kitiem dienos valgymams, būtina konsultuotis su gydytoju dietologu.

FAKTAS

Šokoladas gerina atmintį

Paplitusi nuomonė, kad šokoladas gerina atmintį. Todėl nemaža dalis mokinų ir studentų prieš egzaminus stengiasi vartoti šio skanėsto šiek tiek daugiau nei įprasta, kad galėtų atsiminti kuo daugiau informacijos. Ar tiesa, kad šokoladas tikrai pagerina atmintį?

Atmintį šiek tiek pagerinti padeda viena iš mineralinių medžiagų, esanti šokolade, t.y. magnis. Tačiau šokolade jo nėra tiek daug, kad vos suvalgius plytelę, galėtumėte atsiminti daug daugiau informacijos nei anksčiau. Taip pat, kadangi magnio yra ne vien šokolade, o ir daugelyje kitų maisto produktų, galima teigti, kad ir jie gali pagerinti žmogaus atmintį.

Taigi šokoladas gerina atmintį, tačiau ne daugiau ne kiti maisto produktai, turintys magnio.

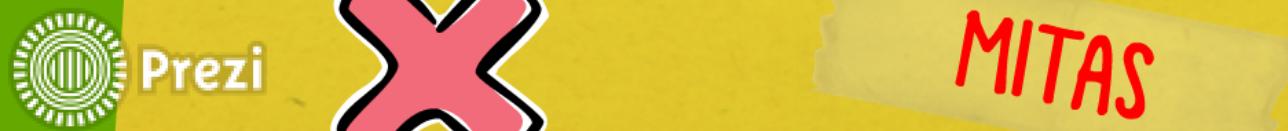
MITAS

Nesveika valgyti tik nubudus

Kaip kai kurie iš mūsų ryte išsibudiname sunkiai, taip ir mūsų skrandis kurį laiką po mūsų pabudimo dar snaudžia. Jam atsikelti reikia dar 15-20 min. Nubudus, išgerkite vandens arba vandens su citrina, šviežiai spaustų sulčių. Tai padės atgauti per naktį išgarintus skysčius, o kartu ir pažadinti skrandį. Rytinė mankšta taip pat pabudins apetitą.

Žmogus turėtų pavalygti per valandą nuo atsibudimo ir visiškai jokio skirtumo ar tai bus iš karto atsikėlus, ar ne. Svarbu, kad mūsų pusryčiuose butų pakankamai lėtai įsisavinamujų anglavandeniu (kruopų, grūdų, daržovių, vaisių) bei baltymų (jogurto, pieno), kurie suteiks pakankamai energijos darbo dienai ir ilgą sotumo jausmą.

MITAS

Dietos laikytis negalima, nes susirgsi anoreksija

Žodis „dieta“ neretai yra suprantamas kaip sinonimas žodžiams „badauti“ ar „valgyti labai mažai“. Tuo tarpu pats terminas „dieta“ reiškia žmogaus maitinimosi režimą, t.y. žmogaus suvalgomio maisto visumą. Dietų yra pačių įvairiausių: gydytojų paskirtos dietos, kurios skiriama dėl žmogų kamuojančių ligų, įvairios lieknėjimą skatinančios dietos, taip pat vegetarinės dietos, kuriomis nerekomenduoja vartoti mėsus. Yra ir tokių dietų, kurių besilaikant, svoris ne mažėja, o priešingai – jo priaugama. Taigi netiesa, kad besilaikant dietos, žmogus suserga anoreksija. Tačiau nepatartina pačiam žmogui išsirinkti dietą. Siekiant koreguoti savo mitybą, būtina konsultuotis su gydytoju dietologu.

MITAS

Prezi

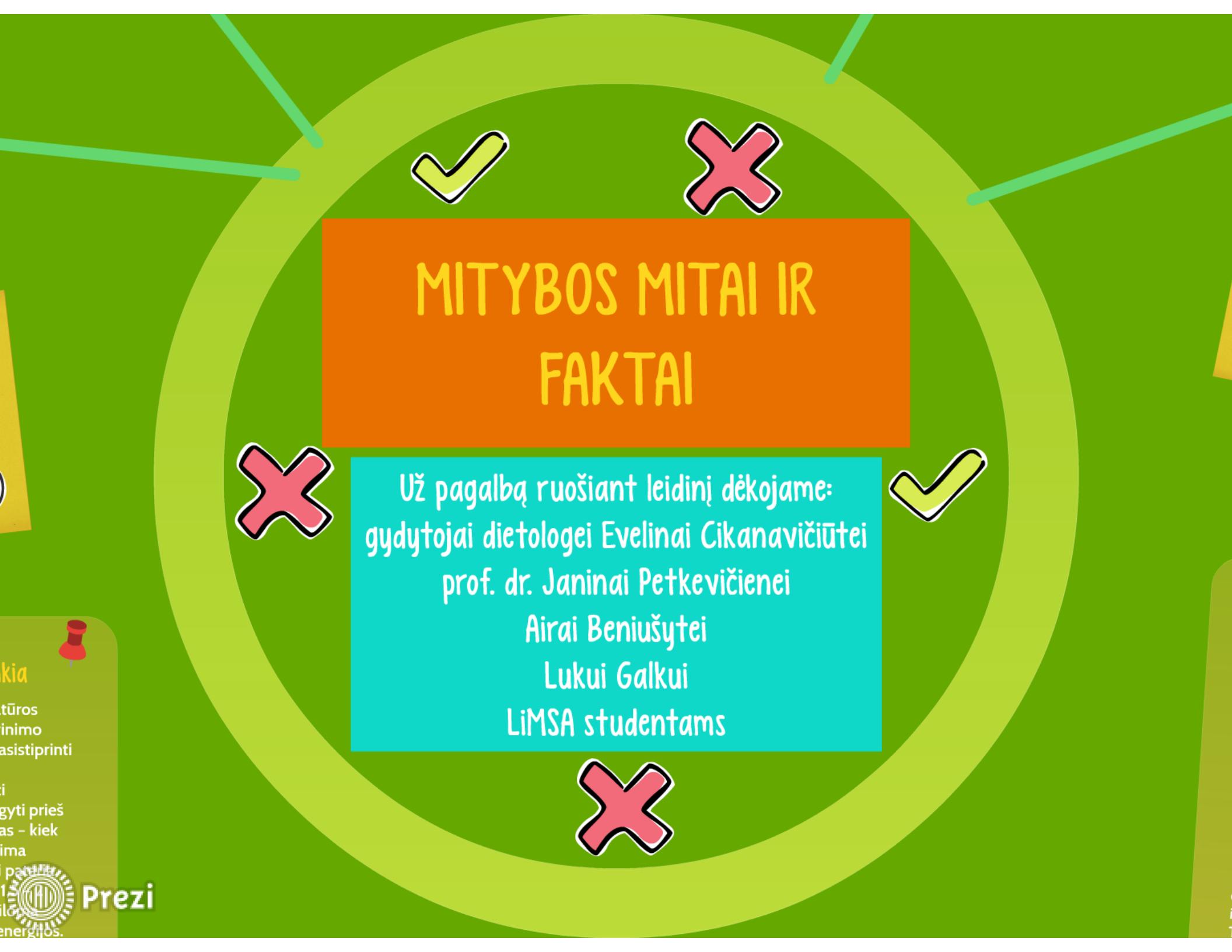
Valgymas prieš sportą nekenkia

Turbūt daugelis esame girdėję kūno kultūros mokytojus kalbant, kad prieš fizinio lavinimo pamoką nerekomenduojama valgyti. Pasistiprinti reikėtų daug anksčiau.

Vis tik ruošiantis sportuoti, būtina turėti pakankamai jėgų ir energijos, tad pavalgyti prieš fizinį krūvį vertėtu. Pagrindinis klausimas – kiek laiko turi praeiti po valgio, kad būtų galima pradėti treniruotę? Mitybos specialistai pataria, kad paprastai pasistiprinti reikėtų likus 1,5 – 2 valandoms iki sportavimo pradžios. Siūloma valgyti anglavandenius, kurie suteikia energijos. Galima suvalgyti lengvą užkandį (obuolių, bananą) likus maždaug valandai iki treniruotės. Taip pat svarbu nepamiršti, kad prieš aktyvią fizinę veiklą, rekomenduojama vartoti daugiau skysčių – gerkite po truputį vandens kas 15-20 minučių prieš treniruotę, per ją ir po jos. Kadangi sportujant kūnas išprakaituoja, jis praranda daug skysčio, kurį reikia atstatyti tiek sportinių užsiėmimų metu, tiek po ju.

FAKTAS

MITYBOS MITAI IR FAKTAI

Už pagalbą ruošiant leidinį dėkojame:

gydytojai dietologei Evelinai Cikanavičiūtei
prof. dr. Janinai Petkevičienei

Airai Beniušytei

Lukui Galkui

LiMSA studentams

kia

tūros
inimo
asistiprinti

gyti prieš
as – kiek
ima

MITYBOS FAKTAI IR MITAI

MITYBOS MITAI IR FAKTAI

Už pagalbą ruošiant leidinį dėkojame:
gydytojai dietologai Evelina Cikanavičiūtei
prof. dr. Janina Petkevičienei
Arai Beniuštei
Lukui Galkui
LIMSA studentams

Negalima valgyti saldumynu

Saldumynų tikslai geriai nevertoti arba juos vartoti kiek įmanoma rečiau. Nors yra angliavandenės turinėjime daugiau nei puse vitino energijos, tačiau tai surenkti buvo sudėtinga. Angliavandenės iš kuo mažiausiai perdirbtų gryninių produktų, priz. Joda diuona, mažylių sultis, riekių kiaušiniai, ančiutiniai produktai, daržovės ir vaisiai, leipiagys, pasaviniams angliavandenėms (monio ir produkcijos) dideli gerimai, saldumynai, konditerijos gaminių, jogurtai, labai privedė prie nutukimo papildymą, ypač tarp valgyti. Dauguma tu produktų turi itk energiję ir minimaliai reikalauja mažiausiai medžiagų. Taigi saldumynų reikėtų vartoti kuo mažiau ir salingiai.

MITAS

Valgant negalima užsigerti

Néra moksliškai pagrįstu duomenų, kad valgant nebūtų galima gerinti ar kad būtų labai ribojamas skysto kiekis. Stiklinė vandens tikrai nepakankamas. Be to, vanduo apskritai yra reikalingas žmogaus organizmu, išgerus gerintu prisipildę skrandis, greičiau papuntamas statumo jausmas, mažėja gerinti, nesaldintas vairių sultis. Patarimai gerinti nevertoti saldumų ar širdies ar kavos tuoj pavalgus, nes tai slopinama mišų organizinės reikalingos geležies išsavinimai.

MITAS

MITAS

MITAS

MITAS

MITAS

MITAS

MITAS

FACTAS

MITAS